

Posudek
oponenta na diplomovou práci
***Strategie přežití v denících dětí a mládeže vězněných v
terezínském ghettu v letech 1942 – 1945.***

Autor: Bc. Nikola Berčíková

Bc. Nikola Berčíková se problematice dětí a mládeže vězněných v terezínském ghettu úspěšně zabývala již ve své bakalářské práci. Ve zvoleném tématu pokračuje i ve své předložené diplomové práci, v níž se zaměřila na analýzu vybraných deníků vězněných dětí. Při tom svou pozornost zaměřila, jak udává titul práce, na zkoumání strategie přežití v podmínkách specifického koncentračního tábora ghetta Terezín. Při tom vychází z analýzy obsahu vybraných deníků, jejichž autorkami jsou, s jedinou výjimkou dívky. Jak správně uvedla, deníky lze studovat z různých aspektů a proto je třeba zvolit téma, na které se analýza zaměří. V práci Nikolý Berčíkové se jedná, jako již jsem uvedl o strategii přežití. V takto vymezeném rámci pak autorka zkoumá ve vybraných denících reflexi minulosti, přítomnosti a budoucnosti (označuje jako časová rovina), vnímání světa v Terezíně a světa mimo Terezín (prostorová rovina), vyjádření vůle k životu (vědomí života) a odraz kontaktů se smrtí (vědomí smrti). Ke všem zmíněným aspektům cituje ilustrační pasáže z analyzovaných deníků, které následně výstižně komentuje.

Této vlastní části své práce pak autorka předslala úvodní pasáže, v nichž rekapituluje příslušnou literaturu vztahující se k tématu, uvádí přehled a charakteristiku vybraných deníků a zmiňuje kriteria svého výběru, vyjadřuje se k specifickým pojmům v denících a udává jak s nimi pracuje. Poté přechází k charakteristice deníků jako pramene obecně a konkrétně v prostředí koncentračního tábora. V další úvodní části své práce stručně podává údaje o podmínkách vězněných dětí, vlivu prostředí na morálku dětí a mládeže a typech tvůrčí činnosti v ghettu.

V závěru své práce pak Nikola Berčíková v rámci rekapitulace obsahu uvedla zobecňujícím způsobem jak se zvolené zkoumané aspekty projevují v analyzovaných denících.

Připomínky.

K předložené diplomové práci nemám žádné konkrétní kritické připomínky. Poté, co jsem práci přečetl, napadly mě tři otázky, k nimž by se eventuelně mohla diplomantka během obhajoby vyjádřit. První z nich se týká používané literatury. Z přehledu používané literatury vyplývá, že autorka používala výhradně (s několika výjimkami v elektronických zdrojích) pouze českou původní nebo překladovou literaturu a prameny. Zajímalo by mě, zda existuje ke zvolenému tématu i cizojazyčná literatura a pokud ano, proč jí autorka nepoužívala.

Druhá otázka se týká komparace: zajímalo by mě, zda autorka četla i deníky dětí a mládeže z jiných koncentračních táborů; pokud ano, zda je možno konstatovat rozdíly mezi terezínskými a jinými deníky.

Konečně třetí otázkou je, zda existují z Terezína i deníky dětí a mládeže deportovaných z jiných zemí.

Hodnocení.

Podle mého názoru se jedná o výjimečně dobře napsanou a hodnotnou diplomovou práci. Autorka jí prokazuje nejen značnou odbornou erudici ale i své velké osobní zaujetí tématem a schopnost podat je neobyčejně zajímavým způsobem. Práce po obsahové i formální stránce více než dostatečně splňuje požadavky kladené na diplomové práce a zasloužila by si nějaké ocenění, např. udělení ceny apod. Ze všech těchto důvodů jí hodnotím jako výbornou.

V Praze dne 1. srpna 2012

Doc.PhDr. Bedřich Nosek, CSc.